

DOI 10.31558/2307-2318.2020.3.12

УДК 331.556.4 (477)
JEL: F22, O15**Лимар В.В.,**

к.е.н., доцент,

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: 0000-0002-4328-7529

v.lymar@donnu.edu.ua

Продан М.П.,

Донецький національний університет імені Василя Стуса

prodan.m@donnu.edu.ua

АНАЛІЗ МІГРАЦІЙНИХ ПОТОКІВ З УКРАЇНИ ДО ЄС

У статті розкрито основні поняття міжнародної міграції, наведено її види, проаналізовано наукові підходи до трактування поняття «міжнародна міграція». Встановлено, що міжнародна міграція сприяє оптимізації розподілу людського капіталу і зменшенню міжрегіональних відмінностей, дозволяє поліпшити функціонування ринків праці приймаючих і країн походження. У статті проаналізовано показники міжнародної міграції громадян з України до країн-членів ЄС, проаналізовано міграційну політику ЄС в сучасних умовах та визначено вплив процесу становлення спільної міграційної політики Європейського Союзу на Україну. Авторами досліджено сутність та загальні аспекти міграційних процесів в Україні, які залишають вагомий вплив на економічне, соціальне та демографічне становище в країні. Це питання є дуже актуальним, оскільки інтенсивність міграційних процесів у світі стає дедалі більш високою. Під впливом процесів у світовій економіці причини міграції змінюються з часом, у сучасних реаліях світової економіки виявляються нові риси міграції, чому сприяє широкий спектр явищ, що охоплюють різні сторони глобальних економічних процесів.

Ключові слова: міграція, міжнародна міграція, міграційний рух, ЄС, міграційна криза, міграційна політика, регулювання міграційних процесів.

Рис. – 4, Табл. – 1, Літ. – 17

Лимарь В.В.,

к.э.н., доцент,

Донецкий национальный университет имени Василя Стуса

ORCID: 0000-0002-4328-7529

v.lymar@donnu.edu.ua

Продан М.П.,

Донецкий национальный университет имени Василя Стуса

prodan.m@donnu.edu.ua

АНАЛИЗ МИГРАЦИОННЫХ ПОТОКОВ ИЗ УКРАИНЫ В ЕС

В статье раскрыты основные понятия международной миграции, приведены ее виды, проанализированы научные подходы к трактовке понятия «международная миграция». Установлено, что международная миграция способствует оптимизации распределения человеческого капитала и уменьшению межрегиональных различий, позволяет улучшить функционирование рынков труда принимающих и стран происхождения. В статье проанализированы показатели международной миграции граждан из Украины в страны-члены ЕС, проанализирована миграционная политика ЕС в современных условиях и определено влияние процесса становления общей миграционной политики Европейского Союза на Украину. Авторами исследована сущность и общие аспекты миграционных процессов в Украине, которые оставляют значительное влияние на экономическое, социальное и демографическое положение в стране. Этот вопрос является очень актуальным, поскольку интенсивность миграционных процессов в мире становится все более высокой. Под влиянием процессов в мировой экономике причины миграции меняются со временем, в современных реалиях мировой экономики оказываются новые черты миграции, чему способствует широкий спектр явлений, охватывающих различные стороны глобальных экономических процессов.

Ключевые слова: миграция, международная миграция, миграционное движение, ЕС, миграционный кризис, миграционная политика, регулирование миграционных процессов.

Рис. – 4, Табл. – 1, Лит. – 17

V. Lymar,

PhD, associate professor,
Vasyl' Stus Donetsk National University
ORCID: 0000-0002-4328-7529
v.lymar@donnu.edu.ua

M. Prodan,

Vasyl' Stus Donetsk National University
prodan.m@donnu.edu.ua

ANALYSIS OF MIGRATION FLOWS FROM UKRAINE TO THE EU

The article reveals the basic concepts of international migration, the types are given, analyzes scientific approaches to the interpretation of the concept of "international migration". It has been established that international migration helps to optimize the distribution of human capital and reduce interregional differences, and improves the functioning of the labor markets of host countries and countries of origin. The article analyzes the indicators of international migration of citizens from Ukraine to EU member states, analyzes the EU migration policy in modern conditions and determines the influence of the process of formation of the common migration policy of the European Union on Ukraine. The authors investigated the essence and general aspects of migration processes in Ukraine, which leave a significant impact on the economic, social and demographic situation in the country. This issue is very relevant, since the intensity of migration processes in the world is becoming more and more high. Under the

influence of processes in the world economy, the causes of migration change over time, in the modern realities of the world economy new features of migration appear, which is facilitated by a wide range of phenomena covering various aspects of global economic processes.

Keywords: migration, international migration, migration movement, EU, migration crisis, migration policy, regulation of migration processes.

Fig. – 4, Tab. – 1, Ref. – 17

Постановка проблеми. Всесвітня історія тісно пов'язана з міграцією населення. Завдяки міграції утворилися держави і регіони, різні території і сформувалося економічне, культурне, політичне життя суспільства, цивілізації. Останніми роками у світі загострилися міграційні проблеми, які зачепили багато країн світу, а передусім – країни-члени ЄС, до яких міжнародні міграційні потоки значно зросли. В Україні також міграційна проблема є значною, адже її громадяни через економічні, політичні, соціальні й інші проблеми виїжджають за кордон як для тимчасового працевлаштування, так і з метою отримання громадянства. Тому проблеми міжнародної міграції громадян з України до ЄС є надзвичайно актуальними та потребують подальших досліджень та пошуку напрямів їх вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання міжнародної міграції стали предметом дослідження багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, адже міграційні проблеми турбують всю світову спільноту. Особливої уваги заслуговують наукові праці дослідників, що присвятили свої публікації особливостям та проблемам міжнародної міграції в Україні та міграційній політиці ЄС, зокрема - Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. [1], Веремієнко Т.С. [2], Гуменюк Ю.П. [3], Лагуніна О. [7], Миколаєнко А. [8], Стаканов Р.Д. [11], Яковчук В. [12], Массей Д. [16] та ін. Проте в умовах значного зростання міжнародних міграційних потоків з України до ЄС означена тема потребує подальших досліджень.

Формулювання цілей статті. Метою статті є виокремлення основних тенденцій міжнародної міграції з України до ЄС. Для досягнення поставленої мети розкрито сутність міжнародної міграції, наведено її види, проаналізовано показники міжнародної міграції населення України до країн ЄС та охарактеризовано міграційну політику ЄС в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Під міграцією населення (від лат. Migratio-переселення) розуміють переміщення населення по території (механічний рух) під впливом безлічі факторів (економічних, політичних, релігійних, етнічних, екологічних та ін.). З одного боку, міграція - це складова частина суспільних відносин, а з іншого - індикатор стану економічного розвитку країни. Перетинання національних кордонів для роботи є одним із ключових мотивів міжнародної міграції, незалежно від економічної нерівності, пошуку роботи або обох факторів. Додатковий вплив економічних, політичних та екологічних криз та зміна демографії, старіння населення в одних частинах світу та «молодіжне зростання» в інших сприяє зростанню міграції [16, с. 438]. Наукові підходи до визначення сутності міграції наведено в табл. 1.

За результатами проведеного дослідження зроблено висновок, що переважна більшість авторів трактує міграцію як процес переміщення людей в межах певної території. Зазначено, що міграція - це пересування людей як всередині певної країни, так і поза її межами, зумовлене відповідними причинами, що спонукають людину міняти місце проживання на певний час.

Таблиця 1

Визначення сутності поняття «міжнародна міграція»

Автор	Характеристика
Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. [1]	«переміщення працездатного населення з однієї країни в іншу в межах міжнародного ринку праці на термін більше року, обумовлене характером розвитку продуктивних сил та виробничих відносин, дією економічних законів»
Гуменюк Ю.П. [3]	«переселення працездатного населення з одних держав в інші терміном більш ніж на рік, викликане причинами економічного й іншого характеру»
Лук'яненко Д., Поручник А., Столярчук Я. [9]	«обумовлене економічними причинами міжкрайове переміщення працездатного населення в пошуках ліпших умов життя, працевлаштування та самореалізації»
Шкільов О.В., Балан О.Д., Ткачук В.А. та ін. [5]	«переміщення працездатного населення з країни в країну на тривалий термін, звичайно не менше року»

Джерело: сформовано авторами

Залежно від характеру перетину кордонів розрізняють внутрішню і зовнішню міграцію населення. До внутрішньої міграції відносяться переміщення в межах однієї держави між адміністративними районами або населеними пунктами. Основними типами сучасної внутрішньої міграції є міграції із сільської місцевості в міста і міжрайонна міграція [10, с. 122]. Зовнішньою називається міграція, при якій перетинаються державні кордони. Вона, в свою чергу, ділиться на міжконтинентальну і внутрішньоконтинентальну (наприклад, сучасна міграція з одних європейської країни в інші).

За тимчасовими ознаками міграцію ділять на безповоротну, постійну, тимчасову, сезонну і маятникову. Безповоротна міграція визначається остаточною зміною попереднього постійного місця роботи та проживання. Постійна (довгострокова) міграція - це сукупність переміщень на термін, обумовлений відповідним законодавством. Тимчасова міграція характеризується переселенням на досить тривалий, але обмежений термін, що часто пов'язано з трудовою діяльністю в регіоні вселення. Сезонна міграція являє собою переміщення людей в певні періоди року, а маятникова міграція - це регулярні поїздки до місця роботи або навчання за межі населеного пункту постійного проживання.

Також виокремлюються такі види міграції, як впорядкована (законна) та нерегульована (нелегальна). Далі варто виділити наступні форми міграції: організована (здійснюється відповідно до проведеної державами політики, здатної впливати на обсяги і напрямки переміщення населення з однієї країни в іншу) й неорганізована (самостійна) - здійснюється без допомоги держави або громадських структур.

Також міжнародні міграції можна аналізувати за структурними ознаками – за віком, статтю, етнічною приналежністю, сімейним станом, освітою, кваліфікацією, часом міграції, місцем народження мігрантів та їх громадянством. Зазначимо, що необхідним є аналіз практики використання нових форм та методів державного регулювання міграційних потоків. В наукових дослідженнях взаємозв'язок міграцій та розвитку оцінюється неоднозначно. Вчені та політичні діячі все частіше включають суб'єктивні причини забезпечення добробуту у свій арсенал інструментів для оцінки причин та наслідків міграційних процесів.

Один з ключових факторів як розвитку, так і стримування розвитку міграційних процесів у світі - глобалізаційні процеси. Зарубіжними дослідниками мігранти розглядаються в якості нових агентів розвитку чи постачальників зарубіжної допомоги за допомогою трансфертів та транснаціональної діяльності в країнах їх походження.

Соціальні трансферти мігрантів більш важливі, аніж грошові. До соціальних трансфертів дослідниця автор віднесла нові ідеї, ноу-хау, а також норми та цінності, знання й поведінку, практику й уміння, які привозяться чи присилаються мігрантами в країну їх походження, і саме це, на думку автора, сприяє розвитку країни [7, с. 9].

«Хоча міжнародна міграція відбувається між країнами, проте в рамках окремих держав іммігранти розміщуються нерівномірно. У зв'язку з цим виникають так звані глобальні чи світові міста, міцно інкорпоровані у світову економіку, виникнення яких відбувалося водночас із наростанням масштабів і урізноманітненням міжнародних переміщень і безпосередньо з ними пов'язане» [2, с. 42].

«Більше 1/3 усього міграційного потоку складають мігранти, які рухаються з «бідного» Півдня – країн, що розвиваються до «багатої» Півночі – розвинених країн. Приблизно така ж частка припадає на міграцію по лінії «Південь-Південь» між країнами, що розвиваються, третій напрямок «Північ-Північ» між розвиненими країнами складає менше однієї третини міграційного потоку» [11, с. 37].

Упродовж 2014-2018 років переважала міграція до Європи з політичних причин, і такі тенденції отримали назву «міграційна криза у ЄС». Загалом, варто зазначити, що міграційна криза виражається у вибухоподібному неконтрольованому зростанні масштабів імміграції в Європу та її стихійному характері. Її мотиви мають і економічну складову, адже як населення, що потерпало від наслідків військових дій в світі, найбільше тяжіє до міграції до тих країн, де є не лише політичний притулок, але й стабільний грошовий дохід, робота. Таким чином, друга декада XXI століття диктує наступні фактичні показники трудової міграції - 95 млн. осіб, і це втричі більше, ніж у 90-х роках XXI ст. Збільшилась пропозиція з країн, в яких сформовано фактори «виштовхування», а попит на кваліфікованих працівників в різних країнах відрізняється [6].

Загалом варто відзначити зростання у 2017-2019 рр. вихідних міграційних потоків з України (рис. 1).

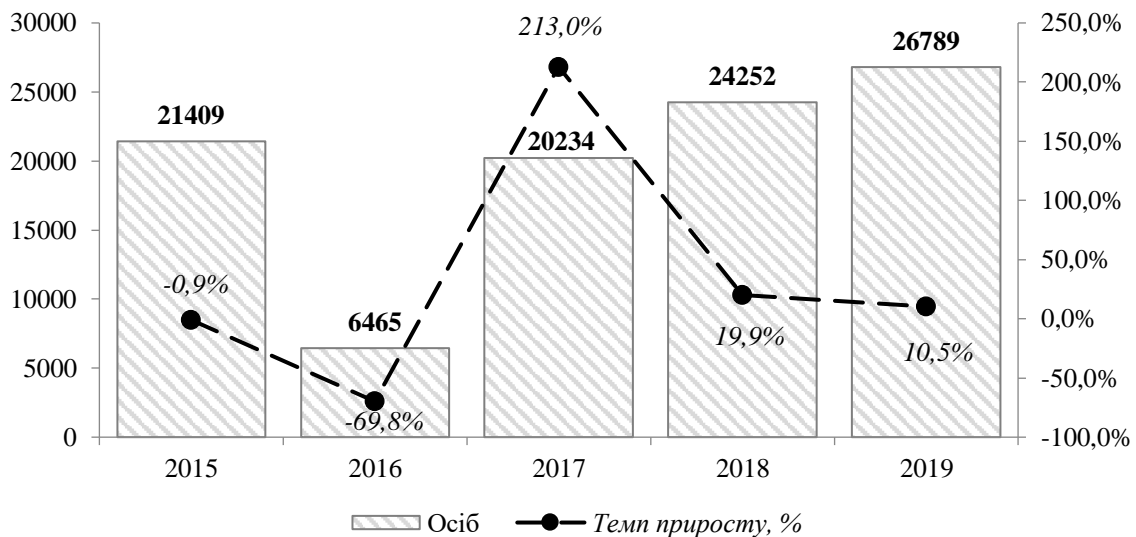

Рисунок 1 - Динаміка вихідного міжнародного міграційного руху в Україні у 2015-2019 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [4]

Найбільші темпи приросту вихідних міжнародних міграційних потоків спостерігались у 2017 р., проте також варто відзначити збільшення величини міграційного приросту, що означає збільшення кількості прибулих міжнародних мігрантів порівняно з вибулими (рис. 2).

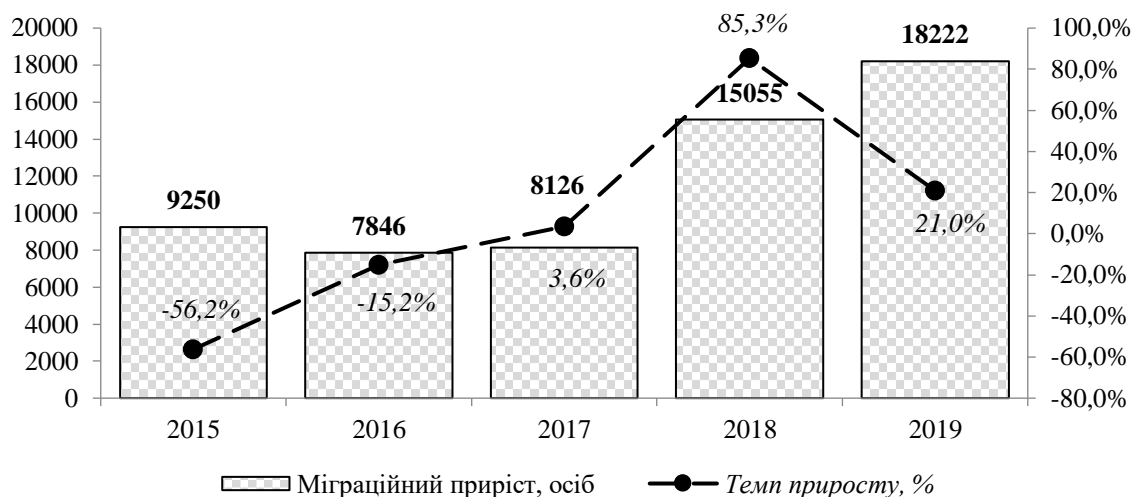

Рисунок 2 - Динаміка міжнародного міграційного приросту в Україні у 2015-2019 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [4]

Також необхідно підкреслити, що в загальній структурі вихідних міжнародних міграційних потоків з України частка країн-членів ЄС у 2016 та 2018-2019 рр., причому зростання у 2019 р. було найбільшим та склало більше 60% - це надзвичайно високий показник, адже в інші роки він не перевищував порогу у 47% (рис. 3).

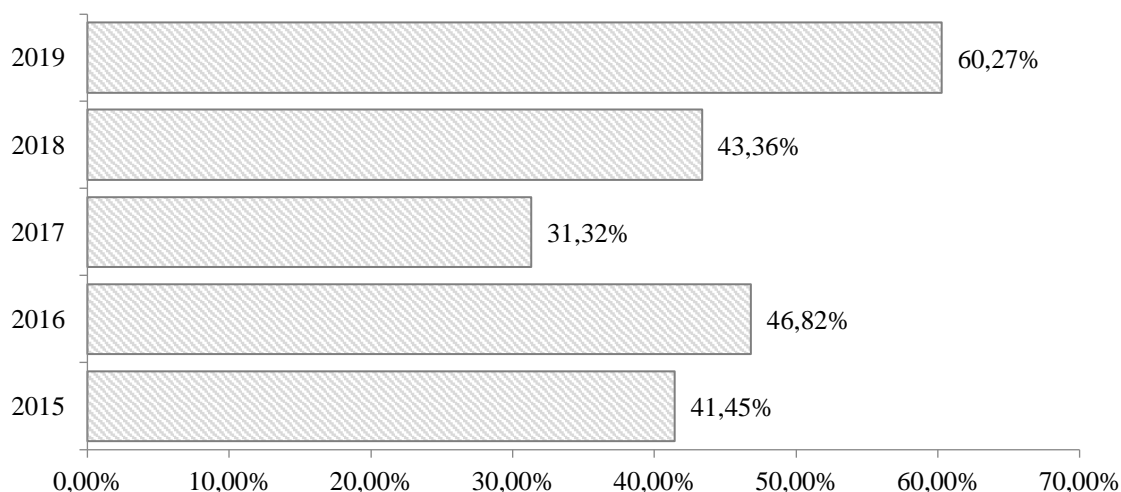

Рисунок 3 - Частка країн ЄС у міграції населення України у 2015-2019 рр., %

Джерело: побудовано автором за даними [4]

Що стосується країн, які є найбільш привабливими для українських мігрантів, варто зазначити, що до Німеччини у 2019 р. виїхало більше 24% українців (рис. 4).

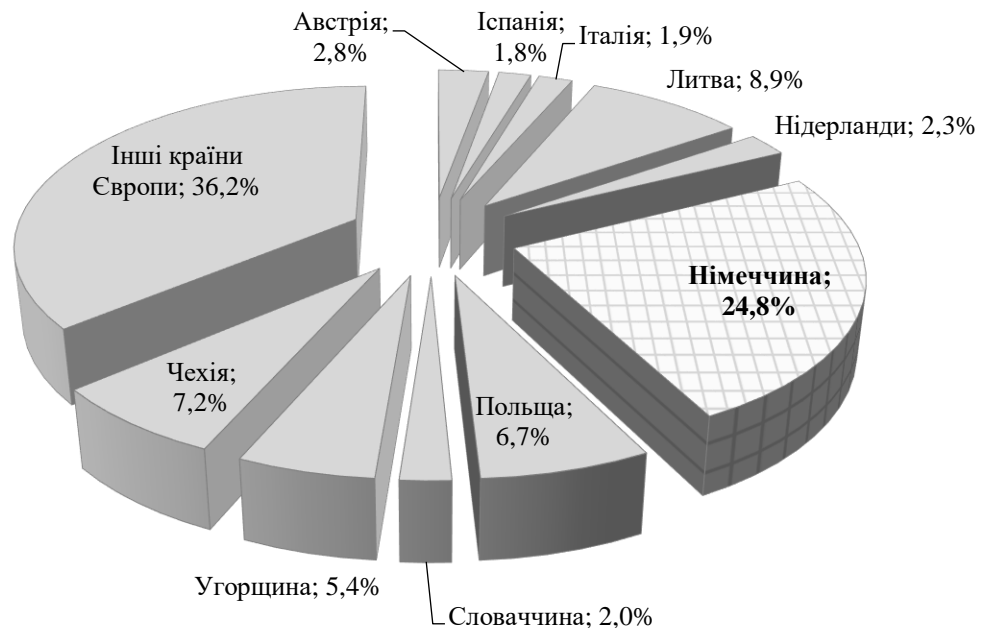

Рисунок 4 - Структура вихідного міжнародного міграційного руху громадян України у 2019 р., %

Джерело: побудовано автором за даними [4]

ЄС та його держави-члени активізують зусилля по створенню ефективної, гуманної і безпечної європейської міграційної політики. Європейська Рада відіграє важливу роль в цих зусиллях, встановлюючи стратегічні пріоритети. Виходячи з цих пріоритетів, Рада ЄС визначає напрямки дій і надає мандат для переговорів з третіми країнами. Вона також приймає відповідне законодавство і визначає конкретні програми. За останні роки Рада ЄС і Європейська Рада прийняли ряд ефективних заходів для вирішення проблеми міграції. Держави-голови Ради ЄС також активували механізми комплексних заходів реагування на політичну кризу. Вони містять конкретні методи координації політичних заходів у відповідь на кризи шляхом об'єднання зусиль основних учасників [12, с. 27].

Відповідно до засад, ЄС формувався в якості простору свободи, справедливості й безпеки. Мова йде як про безпеку людей - громадян держав-членів ЄС, так і самого об'єднання держав, тому з цієї точки зору безпеку варто розуміти у суспільно-культурному, економічному, політичному й військовому контекстах. Також варто зазначити, що європейська політика щодо прикордонного контролю, надання притулку та міграційних процесів формувалась з урахуванням принципів солідарності й справедливого розподілу між країнами-членами ЄС відповідальності за дотримання цих принципів. Міграційна криза примусила ці країни приймати й демонструвати спільну солідарність в діях з метою вирішення нагальних проблем, проте відмінність у поглядах на вирішення цих проблем спричинила певні труднощі.

Одним з головних принципів міграційної політики ЄС є принцип солідарності, який виражається в повазі прав людини, в координації політичних і громадських сил у вирішенні міграційного питання. Іншими принципами є:

принцип транспарентності й раціональності;

принцип диференціації прав мігрантів в залежності від терміну їх проживання у ЄС;

принцип удосконалення процедур подачі клопотань про в'їзд та їх оцінки.

У сфері регулювання міграційних процесів у ЄС розроблений і прийнятий широкий комплекс законодавчих і нормативно-правових актів, в яких визначені основні напрямки і форми, принципи і норми міграційної політики на національному та наднаціональному рівнях. Вони поділяються на дві категорії. До першої категорії відносяться документи, які в сукупності складають первинне право: так звані установчі документи, такі як Римський договір про створення Європейського економічного співтовариства 1957 року, Маастрихтський договір або Договір про Європейський Союз 1992 року, Лісабонський договір 2009 року та ін. Вони мають обов'язкову силу для держав-членів і є пріоритетними по відношенню до їх національного законодавства і не потребують ратифікації національними парламентами. У випадках, коли виникають суперечності між правом ЄС і національним правом, діє право Євросоюзу. При цьому можуть бути оскаржені норми національного права, що порушують європейські стандарти.

До другої категорії відносяться нормативно-правові акти, що приймаються органами Євросоюзу відповідно і в рамках своїх правотворчих повноважень на основі первинного права і об'єднуються під загальною назвою «вторинного права». У них конкретизуються стратегічні положення і установки, сформульовані в документах первинного права. У сфері трудового права та міграційної політики приймаються два види нормативно-правових актів: регламенти і директиви. Слід підкреслити, що значні повноваження в сфері регулювання міграційних потоків зберігаються за державами-членами Євросоюзу, який грає в основному роль координації дій країн-членів. Деякими країнами ставилася під сумнів навіть необхідність гармонізації законодавств, яка була передбачена Договором про Європейський Союз. Інакше кажучи, міграційна політика поки що здебільшого залишається в компетенції національних урядів країн-членів Євросоюзу. Кожна окремо взята країна самостійно розробляє і встановлює свої власні принципи, критерії, правила прийому мігрантів.

Європейська соціальна хартія (І) містить спеціальні положення, що захищають права трудящих мігрантів: це статті 18 і 19 Хартії. Трудящі мігранти мають відповідні права ще до в'їзду на територію держави - учасниці Хартії, за фактом в'їзду і після отримання статусу законного резидента або права на роботу на території такої держави, а в деяких випадках - і після виїзду з території останнього. Хартія здійснює захист прав трудящих мігрантів двома способами: загальним і спеціальним.

Загальний спосіб заснований на тому, що багато прав, гарантованих Хартією, відносяться і до трудящих мігрантів. Так, статті з 1 по 17 і з 20 по 31 Хартії відносяться і до іноземців, якщо останні є громадянами держав - учасниць Хартії, законно проживають або працюють на території таких держав-учасників [15], хоча прямо про це не заявлено. Однак зазначені статті повинні тлумачитися в контексті положень статей 18 і 19.

Спеціальний спосіб передбачений статтями 18 та 19 Хартії, які захищають права виключно трудящих мігрантів та їх сімей. У перші роки після вступу Хартії в силу існувала думка про те, що ці статті застосовні до трудящих мігрантів всіх держав, в тому числі і тих, що не беруть участі в Хартії, оскільки в текстах статей такого конкретного застереження немає. Проте Європейський комітет з соціальних прав заявив, що з тексту статей 18 і 19 цілком ясно, що їх положення можуть застосовуватися лише до громадян держав - учасників Хартії [13].

Представниками Європейської Комісії й країн, якими підтримується прийняття біженців та мігрантів, підкреслюється необхідність виконання ними відповідних міжнародних зобов'язань, якими гарантується право щодо надання притулку, отже, основний акцент робиться на суспільному й особовому вимірі безпеки, акцентується увага на пріоритетах безпеки мігрантів. При цьому найбільш доцільним є спосіб вирішення міграційних проблем шляхом переселення (релокації) біженців та мігрантів, тобто за рахунок справедливого й солідарного розподілу мігрантів, яким потрібен захист, між країнами-членами ЄС. В цьому випадку мігранти, які прибули до ЄС, повинні одержати гуманітарну допомогу, тоді як країни-члени ЄС, що розташовані уздовж узбережжя Середземного моря та мають значні міграційні проблеми через значні потоки мігрантів, мають право на одержання підтримки шляхом солідарних зусиль щодо відновлення громадського правопорядку й безпеки кордонів держав [8, с. 43].

Проте противниками прийому біженців та мігрантів висувалась думка щодо необхідності пріоретизації питань захисту територій ЄС та її країн-членів, якими в якості найвищої цінності визнана безпека держави та її громадян. Міжнародна міграція сприймалась в якості економічного, цивілізаційного, культурного й релігійного ризиків. Від 2015 року, тоді як міграційна криза набула вражаючого рівня, Європейський Союз прийняв ряд заходів для кращого контролю зовнішніх кордонів і міграційних потоків. В результаті цих дій число випадків нелегального в'їзду в ЄС знизилось більш ніж на 90%. В останні роки найпоширенішим став маршрут через Центральне Середземномор'я. Так, більшість мігрантів з Африки на південь від Сахари і Північної Африки приїжджають до Європи через територію Лівії. Це сприяло розвитку мереж контрабандного провозу і торгівлі людьми в Лівії. Європейський Союз зробив конкретні заходи для вирішення міграційної ситуації в Лівії та боротьби з корінними причинами міграції в Африці [17]. У грудні 2016 року Рада ЄС затвердила висновки щодо інтеграції громадян третіх країн, які проживають в ЄС на законних підставах [14].

Таким чином, варто відзначити, що міграційні потоки українців до країн ЄС є значними, проте міграційна криза змусила європейські країни внести значні зміни у міграційну політику та висунути значні умови для міграції громадян інших країн. Потоки мігрантів з України до ЄС є значними та переважають в загальній структурі міграції, що обумовлено високим рівнем життя в європейських країнах та вищим рівнем оплати праці, що приваблює значну кількість українських трудових мігрантів.

Висновки. Отже, було проаналізовано сутність міжнародних міграційних процесів та їх види, досліджено сучасний стан міжнародної міграції українців до ЄС та виокремлено тенденцію до збільшення привабливості країн ЄС для міжнародних мігрантів з України, зокрема, найбільше їх приваблює Німеччина. Перспективами подальших досліджень є пошук напрямів удосконалення української міграційної політики з метою зменшення втрат вітчизняної економіки від масового виїзду її громадян за кордон.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Лебедева В.К. Міжнародна економіка. Підручник./ За ред. А. О. Задої, В. М. Тарасевича. К.: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.
2. Веремієнко Т.С. Глобальні тенденції міжнародної міграції. *Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід*. 2016. №23. С. 38-45.
3. Гуменюк Ю. П. Міжнародна трудова міграція: методологічний та організаційний аспекти: монографія / Ю. П. Гуменюк. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 619 с.

4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Економіка праці і соціально-трудові відносини: підручник / [О.В. Шкільов, О.Д. Балан, В.А. Ткачук, Є.О. Ланченко, І.П. Гаврилюк, В.А. Ярославський, С.С. Барабан]; за ред. О.В. Шкільова. К.: ЦП "Компринт", 2015. 750 с.
6. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.
7. Лагунина О. Особливості міжнародної міграції в Україні та світі. *Економічна думка*. 2016. № 4. С. 7-11.
8. Миколаєнко А. Особливості міграційної кризи у ЄС на сучасному етапі. Міжнародні економічні відносини. 2019. № 2. С. 41-44.
9. Міжнародна економіка: підручник / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я.М. Столярчук. К.: КНЕУ, 2014. 762 с.
10. Савченко Т. Аналіз міграційної кризи в країнах Єврозони. Науковий вісник РДГУ. 2019. Вип. 2(17). С. 120-126.
11. Стаканов Р.Д. Міжнародна трудова міграція в глобалізованій економіці. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Вип. 110. Ч. II. С. 34-41.
12. Яковчук В. Аналіз причин та наслідків міграційної кризи в країнах ЄС. *Науковий вісник РДГУ*. 2019. Вип. 2(17). С. 24-36.
13. Digest of the case law of the European Committee of Social Rights. URL: http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/socialcharter/digest/DigestSept2008_en.pdf.
14. Europe migrant crisis: Calls to redistribute migrants as arrivals rise URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49752380>.
15. European Social Charter (Revised). URL: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=ENG&CM=8&NT=163>.
16. Massey D. S., Arango J., Hugo G., Kouaouci A., Pellegrino A., Taylor E. J. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. *Population and Development Review*. 1993. № 19. P. 431-466.
17. Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>.

REFERENCES

1. Bilotserkivets V.V., Zavgorodnya O.O., Lebedeva V.K. International Economy. Pidruchnik. / Ed. A.O. Zadoi, V.M. Tarasevich. K.: Center for educational literature, 2012. 416 p.
2. Veremienko T.S. Global trends in international migration. Foreign policy and diplomacy: traditions, trends, experience. Economic Sciences Series. 2016 Vip. 23. P. 38-45.
3. Humeniuk Yu. P. International labor migration: methodological and organizational aspects: monograph / Yu. P. Humeniuk. Ternopil: TNEU, 2013. 619 p.
4. State Statistics Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
5. Labor economics and socio-labor relations: a textbook / [OV Shkilov, OD Balan, V.A. Tkachuk, Ye.O. Lanchenko, I.P. Gavrilyuk, B.A. Yaroslavsky, S.S. Baraban]; for order. O.B. School. K.: CP "Comprint", 2015. 750 p.
6. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.
7. Lagunina O. Features of international migration in Ukraine and the world. Economic thought. 2016. № 4. P. 7-11.
8. Mykolayenko A. Features of the migration crisis in the EU at the present stage. International Economic Relations. 2019. № 2. P. 41-44.

9. International economics: a textbook / D.G. Lukyanenko, A.M. Poruchnyk, Ya.M. Stolyarchuk. K. : KNEU, 2014. 762 p.
10. Savchenko T. Analysis of the Migration Crisis in the Eurozone Countries. Scientific bulletin of the RSUH. 2019. Issue. 2 (17). S. 120-126.
11. Stakanov R.D. International Labor Migration in the Globalized Economy. Topical issues of international news. 2012. Vip. 110. Part II. S. 34-41.
12. Yakovchuk V. Analysis of the causes and consequences of the migration crisis in the EU. Scientific Bulletin of RDGU. 2019. Vip. 2 (17). P. 24-36.
13. Digest of the case law of the European Committee of Social Rights. URL: http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/socialcharter/digest/DigestSept2008_en.pdf.
14. Europe migrant crisis: Calls to redistribute migrants as arrivals rise URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-49752380>.
15. European Social Charter (Revised). URL: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=ENG&CM=8&NT=163>.
16. Massey D. S., Arango J., Hugo G., Kouaouci A., Pellegrino A., Taylor E. J. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. Population and Development Review. 1993. № 19. P. 431-466.
17. Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>.